

Foden under eget bord. Fra husmand til gårdmand.

Søren Kr. Hansen er født i 1922 på en gård i Ildved ved Jelling. I 1930 døde hans far, og moderen solgte derefter gården. Søren Kr. Hansen fik da ophold hos en morbror, der også var gårdmand. Fra 1932 til 1950 havde han forskellige pladser, først som karl siden som fodermester. I 1950 købte han en ejendom på 9 1/2 td. ld.; men i 1958, da han blev gift, købte han en gård.

Hen på sommeren 1950 ringede min morbror, som jeg havde været ved som dreng, at der nabo til ham var en ejendom til salg. Om ikke jeg kunne tænke mig at købe den? Den var på 9 1/2 tdr. land, men ingen besætning. Rejste ud og så på den. Ejeren forlangte 17.000 kr. for den. Syntes prisen var for høj, så det blev ingen handel denne gang. Så hen i februar 1951 købte jeg ejendommen for 13.200 kr. Underskrev skøde 19. februar, og mine terminer var 130 kr. pr. halve år. Min morbror tilbød at passe ejendommen frem til november, så jeg kunne beholde min plads og tjene til såsæd og gødning samt diverse udgifter. Der fulgte hverken avl eller besætning med. Min morbror forærede mig en kvie; den fik jeg lov at have på græs, der hvor jeg tjente. Fik i sommerens løb samlet flere ting sammen såsom seletøj, en vogn og flere forskellige ting.

Hen omkring 1. oktober spurgte jeg manden, hvor jeg tjente, om jeg kunne købe en ko af ham. Det var der ingenting i vejen for, men den skulle koste markedsprisen. Så ville han til gengæld forære mig en kalv for de mange år, jeg havde været det. En smuk tanke, og for mig var den kærkommen. Koen gav jeg 1300 kr. for, og meningen var, jeg skulle have den med 1. november. En søndag eftermiddag hen i oktober måned havde min husbond og hans kone været henne at besøge et par mennesker, og der havde de hørt, der var fare for mund- og klovsyge i nærheden. En besætning var under observation. Såfremt det var tilfældet, ville vi komme under afspærringsområde. Vi havde enkelte spredte tilfælde af sygdommen i 1951. Man måtte ikke flytte klovbærende dyr, såfremt prøverne af den omtalte besætning var positive. Da min husbond kom hjem og fortalte dette, syntes han, jeg omgående den søndag skulle ringe til en vognmand og få ham til at flytte dyrene tidlig mandag morgen, forinden en eventuel afspærring skulle blive en realitet. Kl. 7 om morgenen kørte vi så med kreaturerne samt de forskellige ting, jeg i sommerens løb havde samlet sammen. Jeg tænkte ved mig selv, nu var jeg på vej mod det mål, jeg havde stilet efter gennem mange år.

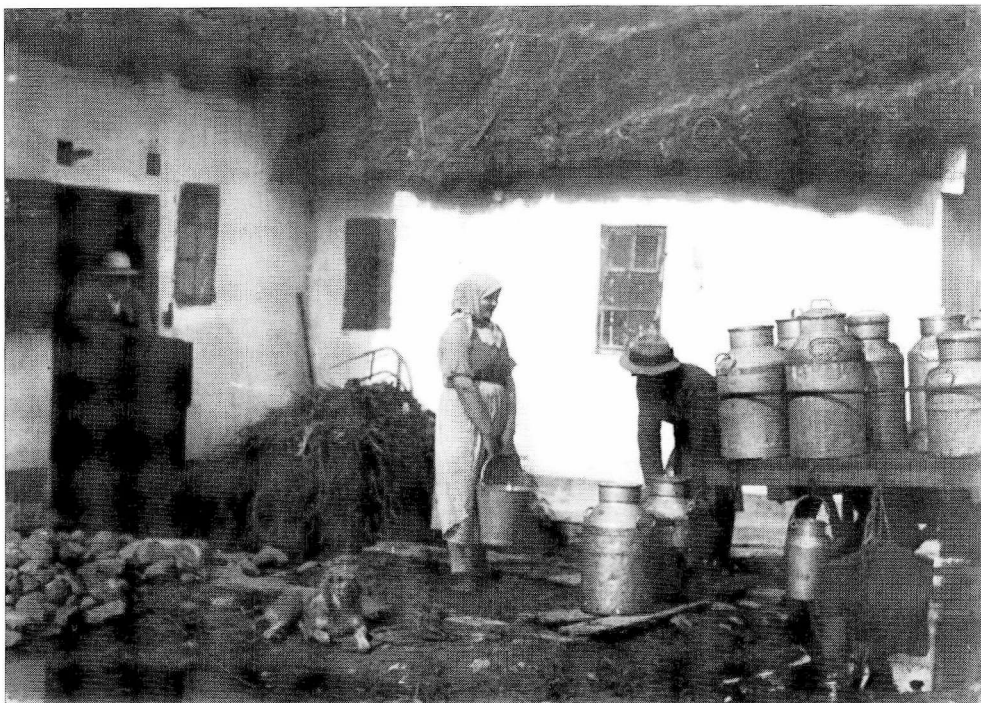
1. november flyttede jeg selv derud på min ejendom. Den første aften, jeg ankom, blev jeg inviteret hen til en nabo. Da jeg kom tilbage, havde koen kælvet. Den var endda nedkommet med en kviekalv. Det var en god start og grundlag for en god begyndelse at bygge videre på.

Få dage efter kunne jeg begynde at levere mælk til mejeriet - mellem 20-22 kg blev det til om dagen. I mælkepenge blev det til 120-130 kr. om

Mælkevognen er der, og den sidste spand mælk netop hældt på mælkejugen.

måneden. Lånte min nabos heste til at efterårspløje med. Indtægterne var som bekendt små. Men næppe var pløjearbejdet forbi, før der kom en mand og spurgte, om jeg ikke kunne hjælpe ham, idet han stod uden medhjælp. Daglønnen var 2 kr. i timen samt middagsmad og eftermiddagskaffe. Der var arbejde nok at få, ved siden af jeg passede ejendommen.

Hen på sommeren kælvede kvien, som min morbror havde givet mig. Havde nu 2 køer. Havde nu også fået mig anskaffet en griseso samt lidt fedesvin, så flere penge gav det nu. Hen midt på sommeren kom en nabo og spurgte, om jeg kunne tænke mig en

mælketur. Han sad i bestyrelsen for mejeriet og vidste, at den ville blive ledig pr. 1. oktober. Der var skriftlig licitation. Naboen sagde, jeg kunne byde turen ind til 10,50 om dagen. Havde nu så mange penge, jeg kunne købe en jysk hest. Turen kunne køres med en enspænderhest. Nu gjaldt det en vogn. Men her var mejeriet behjælpelig, idet man kunne låne pengene til en vogn. Købte en ny gummi-vogn til 1600 kr. Og hver gang, jeg fik kørepenge, trak mejeriet et afdrag på 224 kr. pr. måned. Hver 14. dag skulle hesten skoos. Den helt store gevinst blev det såmænd ikke. Hesten havde jeg alligevel, og den kunne nu drive jorden samt køre mælketuren.

Dengang sagde man, at hvor der holdt en mælkevogn udenfor, sad der en fattig mand indenfor. Noget var der om det, men den skilling, det gav var man sikker på. Men fremad gik det trods alt. (-) Økonomisk gik det fremad. Havde nu fået 2-3 grisesøer stillet an. Kunne nu sælge smågrise.

Jorden til ejendommen var lav, så det blev ikke tørt om sommren. Avlede nogle gode år, og græs var der nok af. Fik nyt stråtag på huset samt en ny skorstenspipe på samt nye vinduer. Ligeledes blev der bygget en vinkel til stalden, så der blev mere plads til svine. (-)

Hen på foråret 1958 blev jeg forlovet, og lidt længere hen på foråret begyndte vi at tale om bryllup. Ejen-

dommen, jeg havde, var som nævnt kun på 9 1/2 td. ld. Den var lille nok til to mennesker. En dag sagde mine svigerforældre, de godt ville hjælpe til, således vi kunne få et større landbrug. Vi begyndte nu at se på gårde. En dag kørte vi omkring en ejendomsmægler. Tror vi så på en 10-12 stykker, men der var ingen, som vandt indpas. En tid efter kom ejendomsmægleren, for nu mente han at have fundet en gård, som passede os. Vi tog hen og så på den og fik den på hånden nogle dage, så Anna Marie, som havde plads i Århus, kunne komme ned og se den. Det endte med, at vi købte den. Vi gav 146.500 kr. for den. Gårdens størrelse er på 53 td. ld. Det er den stadig.

Ved overtagelsen var stald og lade kun 4 år gamle, idet de var opført efter en brand i 1954. Stuehuset var opført i 1906. Ved overtagelsen var der 12 køer, et tilsvarende antal kvier og kalve samt lidt svin. Dengang havde man en tommelfingerregel, man måtte give 10.000 kr. pr. ko, som gården kunne føde. Havde selv 2 køer samt en kællekvie, en hest og et føl samt et par grisesøer med. Så nu var der næsten 15 køer, så den omtalte tommelfingerregel passede næsten, idet der til gården hører 4-5 td. ld. med skov. Selve overtagelsen fandt sted 1.7.1958. Så var der brylluppet. Det fandt sted 4. august 1958 i Give kirke.